

پاستور و جنگ

روایت آسیب‌ها به موسسه‌ای با یک قرن خدمت

انستیتو پاستور ایران

شماره حساب‌های ریالی و ارزی انستیتو پاستور ایران جهت کمک‌های مردمی

ردیف	نام بانک	شماره حساب	شماره شبا	شماره کارت	عنوان حساب	ریالی / ارزی
۱	ملی شعبه نادری	۱۰۱۵۹۱۰۰۰۰۵۵۲	IR ۴۵۰۱۷۰۰۰۰۰۰۱۰۱۵۹۱۰۰۰۰۵۵۲	*	حساب پرداخت ارزی	یورو
۲	ملی شعبه نادری	۲۰۱۵۹۱۰۰۰۰۰۰۱	IR ۸۹۰۱۷۰۰۰۰۰۰۰۲۰۱۵۹۱۰۰۰۰۰۰۱	*	حساب پرداخت ارزی	دلار
۳	کشاورزی شعبه انقلاب	۲۱۶۳۴۴۸۰۰۱۰۰۳	IR ۲۲۰۱۶۰۰۰۰۰۰۰۲۱۶۳۴۴۸۰۰۱۰۰۳	۶۰۳۷۷۰۷۰۰۰۰۶۲۶۲۰۴	انستیتو پاستور ایران	ریالی

۰۲۱-۶۶۹۵۴۳۲۱
۰۲۱-۶۶۴۶۵۱۳۶

Donation.pasteur@gmail.com
donation@pasteur.ac.ir
info@pasteur.ac.ir

فهرست

۱	..... انستیتو پاستور ایران: پیشرو در امنیت سلامت و تولید واکسن
۵	..... بخش یک: آسیب‌های وارد شده به انستیتو پاستور ایران در جنگ اخیر
۱۷	..... بخش دو: بازتاب داخلی تخریب‌ها
۲۳	..... بخش سه: بازتاب های بین‌المللی تخریب‌ها
۲۹	..... بخش چهار: پیشینه و سابقه فعالیت‌های انستیتو پاستور ایران
۳۱	..... تاریخچه وقف انستیتو پاستور
۳۳	..... شبکه پاستور
۳۴	..... فعالیت‌های ماندگار
۳۷	..... شعب انستیتو پاستور ایران
۳۷	..... وضعیت فعلی تحقیقات
۳۸	..... توانمندی‌های حوزه تحقیقات
۴۰	..... توانمندی‌های حوزه خدمات تخصصی سلامت
۴۱	..... توانمندی‌های انستیتو در حوزه فناوری سلامت
۴۲	..... توانمندی‌های انستیتو در حوزه آموزشی
۴۳	..... فعالیت‌های تولیدی
۴۶	..... اهمیت و ویژگی‌ها
۴۶	..... برنامه‌ها، سیاست‌ها و راهبردهای عملیاتی
۴۶	..... عوامل موفقیت در عرصه بین‌المللی
۴۷	..... دستاوردهای ویژه
۴۷	..... زمینه‌های تعامل خارجی

انستیتو پاستور ایران: پیشرو در امنیت سلامت و تولید واکسن

امنیت و سلامت به عنوان دو نعمت الهی، از ضروریات زندگی بشری به شمار می‌روند. ارتقای امنیت سلامت جامعه نه تنها به حصول سلامت عمومی کمک می‌کند، بلکه از طریق پیشگیری از بروز بیماری‌ها و کنترل اپیدمی‌ها از بروز بحران‌های بهداشتی در آینده نیز جلوگیری می‌نماید و هزینه درمان بیماری‌ها را کاهش می‌دهد. در نهایت، ایجاد یک نظام بهداشتی امن و پایدار، احساس امنیت را در جامعه تقویت می‌نماید و به افزایش اعتماد عمومی و تقویت ساختار خانواده منجر خواهد شد.

تجربه همه‌گیری کووید-۱۹ نشان داد که عدم آمادگی کشورها در برابر همه‌گیری‌ها، همراه با سایر تهدیدات جهانی مانند تغییر اقلیم و مقاومت‌های دارویی، می‌توانند به چالش‌های جدیدی منجر شوند و از این رو کشورها باید سرمایه‌گذاری پیش‌دستانه را در موسسات ملی سلامت عمومی برای برنامه‌ریزی و آمادگی برای پاسخ به چالش‌های بهداشتی پیش رو انجام دهند. این مؤسسات مبتنی بر دانش روز دنیا، عملکردهای ضروری سلامت عمومی را رهبری و هماهنگ می‌کنند و علاوه بر پایش و نظارت بر سلامت عمومی و انجام مطالعات کاربردی، وظایف مهمی چون جمع‌آوری و تحلیل داده‌های ملی و کلان داده‌ها را برای مدیریت بیماری‌ها و قابلیت پاسخ سریع در موارد آتی بر عهده خواهند داشت.

انستیتو پاستور ایران با سابقه‌ای بیش از یک قرن، نقش یک موسسه ملی سلامت عمومی را برای کشور ایفا می‌کند. این موسسه، موقوفه مرحوم عبدالحسین میرزا فرمانفرمایان، در سال ۱۲۹۹ تأسیس گردید و فعالیت‌های گسترده‌ای در حیطه پیشگیری و کنترل بیماری‌های عمدتاً واگیر و همچنین تولید واکسن انجام داده است. انستیتو پاستور ایران، بخشی از شبکه بین‌المللی پاستور است که به نام دانشمند بزرگ فرانسوی، لوئی پاستور، که پیشرو تحقیقات کاربردی برای جامعه است، نامگذاری شده است.

انستیتو پاستور ایران در طول تاریخ پرافتخار خود، با تولید انواع واکسن و کیت‌های تشخیصی، و با دارا بودن آزمایشگاه‌های تخصصی تشخیصی و انجام تحقیقات بر اساس نیازهای واقعی جامعه، پیشرو در کنترل بیماری‌هایی نظیر آبله، وبا، طاعون، حصبه، تب‌های راجعه، هاری، سل، هیپاتیت، تب‌های خونریزی دهنده و ویروسی و کووید-۱۹ و پیشگام در پایش بیماری‌های نوپدید و بازپدید است. این انستیتو همچنین با توانمندسازی متخصصان و پژوهشگران در حوزه‌های علوم پایه، بهداشت عمومی، تشخیص بیماری

عفونی و واکسن، نقشی مهم در ارتقای دانش و مهارت تلاشگران عرصه سلامت در این حیطه‌ها داشته است. همزمان با پیشرفت فناوری‌های نوین، انستیتو پاستور ایران همواره به عنوان بستری برای انتقال فناوری‌های نوین به کشور عمل کرده است که نمونه بارز آن ایجاد قطب بیوتکنولوژی پزشکی و دارویی و متعاقب آن توسعه صنایع دارویی در کشور بوده است. قاطبه بدنه صنعت نوین سلامت کشور اعم از دارویی و فرآورده‌های تشخیصی که مبتنی بر زیست‌فناوری است، ثمره تلاش بیش از سه دهه فعالیت آموزشی-پژوهشی این مجموعه است که علاوه بر توسعه صنعت، سرمایه انسانی پیشران این صنعت را تربیت نموده است. با توجه به تغییرات الگوی بیماری‌ها و افزایش شیوع بیماری‌های صعب‌العلاج غیر واگیر، این انستیتو به حیطه‌های پیشگیری از این نوع بیماری‌ها و همچنین طب بازساختی و تحقیقات تشخیص سرطان نیز ورود کرده است.

برای مقابله با تب‌های خونریزی‌دهنده ویروسی مانند ابولا، این انستیتو با ایجاد سیستم‌های تشخیص سریع و آموزش نیروهای بهداشتی، ظرفیت پاسخگویی سریع به موارد احتمالی این بیماری‌ها را تقویت کرده است. در دوران کووید-۱۹، انستیتو پاستور ایران با راه‌اندازی شبکه آزمایشگاهی تشخیصی بیماری در سراسر کشور، مشارکت در تولید واکسن، توسعه کیت‌های تشخیصی و پایش ژنتیکی ویروس از طریق توالی‌یابی نسل جدید (NGS)، سهم بسزایی در مدیریت این همه‌گیری داشت و با ایجاد سامانه‌های پایش فعال و بانک‌های زیستی تخصصی، زیرساخت‌های لازم برای شناسایی و پاسخ به تهدیدات نوپدید را توسعه داد. همزمان با گزارش وضعیت اضطراری بهداشت عمومی با نگرانی بین‌المللی برای آبله میمونی (ام پاکس)، انستیتو پاستور ایران با تدوین پروتکل‌های تشخیصی و نظارتی به موقع، تولید کیت‌های غربالگری و ایجاد شبکه آزمایشگاهی، امکان شناسایی و کنترل زود هنگام موارد را در کشور فراهم نمود. همچنین برای آربوویروس‌های منتقله از طریق پشه آکدس شامل تب دنگی و چیکونگونیا، ایجاد سیستم‌های پشتیبان تشخیصی و انجام تحقیقات اپیدمیولوژیک توسط محققان این انستیتو، ابزارهای مؤثری برای مقابله با این تهدید نو ظهور بوده‌اند.

این مؤسسه با سابقه‌ای بیش از یک قرن، نقش محوری در تولید واکسن‌های راهبردی از قبیل هاری، سل (BCG)، هپاتیت B و مشارکت در تولید واکسن کووید-۱۹ و پنوموکوک داشته است. انستیتو پاستور ایران با

تربیت متخصصان مجرب، تحقیقات پیشرویی را در حوزه داروهای نو ترکیب و بیولوژیک انجام داده است و صادرات محصولات راهبردی مانند پاستوسیسیس، و واکسن‌های هیپاتیت B و BCG به کشورهای منطقه و همکاری نزدیک با سازمان بین‌المللی بهداشتی، گواهی بر توانمندی‌های علمی و فناورانه این مؤسسه است.

با ۱۰۵ سال فعالیت مستمر، انستیتو پاستور ایران به عنوان یکی از ارکان اصلی نظام سلامت کشور، با تکیه بر دانش متخصصان خود و فناوری‌های روز دنیا، همواره سدی مستحکم در برابر چالش‌های بهداشتی بوده و با تعهد به ارتقای امنیت سلامت، آماده مواجهه با تهدیدات آینده است. متأسفانه این مؤسسه در طول جنگ اخیر دچار آسیب‌های جدی و اساسی شد و فعالیت مجموعه اصلی آن در خیابان پاستور در حال حاضر متوقف شده است. امید است که با مشارکت و همیاری بتواند این مجموعه که متعلق به مردم ایران است را در کمترین زمان ممکن بازسازی کرد تا مجدداً بتواند خدمات خود را در حیطه‌های تحقیقات، آموزش، توسعه فناوری، خدمات تخصصی و تولید به نظام سلامت استمرار بخشد.

دکتر احسان مصطفوی

رئیس انستیتو پاستور ایران

آسیب‌های وارد شده به
انستیتو پاستور ایران
در جنگ اخیر

در حملات رژیم صهیونیستی و آمریکا به مراکزی در اطراف انستیتو پاستور ایران واقع در خیابان پاستور، حدود ۱۶۰۰ مترمربع از ساختمان‌های این انستیتو تخریب یا دچار آسیب اساسی شده است. در ساختمان‌های تخریب شده، بخش‌هایی نظیر **مالاریا، بانک سلولی، تحقیقات بالینی، زیست‌فناوری، و بخش‌های پشتیبانی نظیر واحدهای فناوری اطلاعات، فنی و مهندسی، حفاظت فیزیکی و دبیرخانه های شبکه‌های تحقیقاتی کشوری** قرار داشته‌اند. در عین حال خسارات وارده به سایر قسمت‌ها عمدتاً شامل آسیب جدی به تجهیزات و مواد آزمایشگاهی مصرفی، مواد زیستی تحقیقات، آسیب به سقف کاذب، شکستن درب‌ها، پنجره‌ها و پارتیشن‌ها بوده است که عملاً شرایط کار و فعالیت انستیتو را در ساختمان مرکزی خود در این منطقه غیرممکن نموده است.

مجموعه آسیب دیده در ۲۳ هزار مترمربع شامل:

۳	بانک زیستی	۱۳	آزمایشگاه مرجع کشوری
۳	دبیرخانه شبکه‌های تحقیقاتی	۳	آزمایشگاه همکار مرجع
۳	مرکز تحقیقاتی	۸	آزمایشگاه بهداشتی
۱	واحد واکسیناسیون	۲	مرکز همکار سازمان جهانی بهداشت
۱	آزمایشگاه همکار سازمان غذا و دارو	۲۳	بخش تحقیقاتی

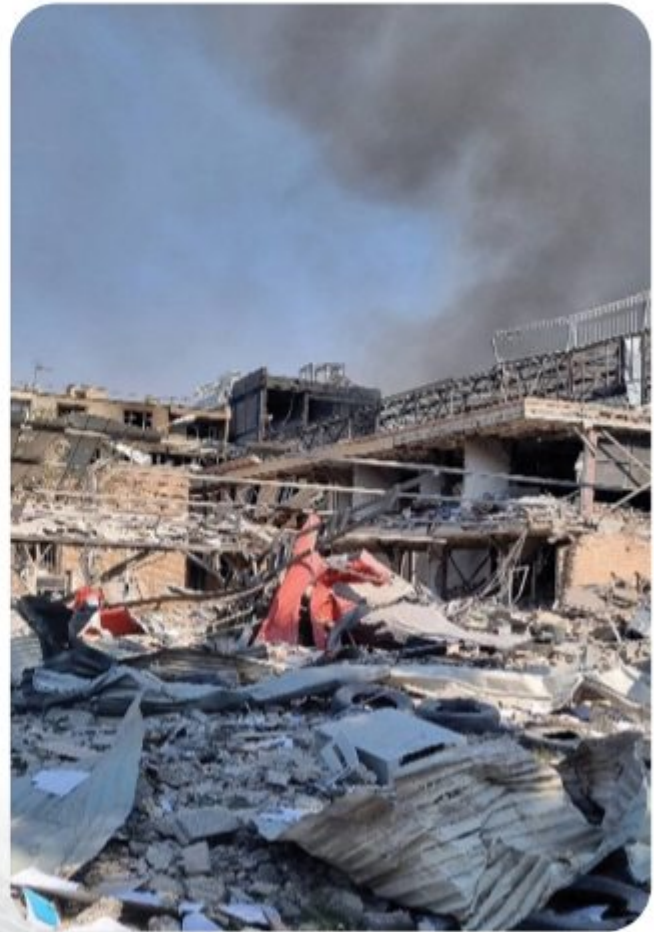

اما استمرار فعالیت‌های ذکر شده در بالا، نیازمند تأمین منابع اضطراری برای بازسازی است تا ضمن عملیاتی کردن مجدد ساختارهای مورد اشاره که برای امور تشخیصی کشور ضروریست، امکان استقرار **۱۱۰ عضو هیات علمی، بیش از ۴۰۰ نفر کارشناس، ۸۰ دانشجوی دکترای تخصصی، و بیش از ۵۰۰ نفر همکار طرح‌های تحقیقاتی و دانشجویان سایر دانشگاه‌ها** مجدداً در ساختمان‌های آسیب دیده فراهم شود و بتوانند به فعالیت خود ادامه دهند.

با توجه به حجم بالای خسارت‌ها و نیاز به بازسازی ساختمان‌های تخریب شده و راه‌اندازی تجهیزات آسیب دیده برای ارزیابی و تأمین حداقل امکانات لازم برای فعالیت مجدد زیرساخت‌های آسیب دیده، بر اساس نرخ‌های سال ۱۴۰۴، حدود چندین همت و میلیون‌ها دلار منابع مالی برای بازسازی ساختارهای تخریب شده، خرید تعدادی از تجهیزات و استقرار دوباره همکاران برآورد شده است. لازم به ذکر است که این برآورد شامل بازسازی ساختمان‌های تخریب شده، بازسازی حدود ۲۰ هزار مترمربع ساختمان‌های آسیب دیده (آسیب به سقف، شکستن و درب‌ها و پارتیشن‌ها، آسیب موتورخانه، شکستن شیشه‌ها، و...)، تجهیزات آزمایشگاه‌های تحقیقاتی و تشخیصی و اداری آسیب دیده و مواد مصرفی آزمایشگاهی، ذخایر سلولی، پلاسمیدی، باکتریال و ویروسی آسیب دیده خواهد بود. در مورد بسیاری از تجهیزات تخصصی، تأمین آن‌ها نیز یک چالش جدی در شرایط تحریمی کشور محسوب می‌شود.

تصاویری از تخریب و آسیب به ساختمان‌ها و آزمایشگاه‌های انستیتو پاستور ایران

بازتاب داخلی تخریب و آسیب به
انستیتو پاستور ایران

حمله به انستیتو پاستور ایران، موجی از واکنش‌ها را در سطوح مختلف برانگیخته است.

“

با طرح این پرسش که «حمله و آسیب به بیمارستان‌ها، شرکت‌های دارویی و انستیتو پاستور ایران به عنوان مرکز پژوهش پزشکی در ایران چه پیامی دارد؟»، از سازمان جهانی بهداشت، صلیب سرخ و پزشکان بدون مرز خواست تا در برابر این جنایت آشکار علیه بشریت سکوت نکنند.

دکتر مسعود پزشکیان | رئیس‌جمهور

“

انستیتو پاستور ایران یک نهاد علمی است و حمله به آن، در واقع حمله به علم و امنیت زیستی مردم است. انستیتو پاستور ایران، قرارگاه زیستی کشور با قدمتی ۱۰۰ ساله است.

دکتر محمدرضا عارف | معاون اول رئیس‌جمهور

“

حمله به انستیتو پاستور فاجعه‌ای بین‌المللی است. دشمن پیشرفت و استقلال علمی ایران را نشانه گرفته است ولی باید بداند با تخریب ساختمان‌ها، دانش و ظرفیت علمی کشور از بین نخواهد رفت، چرا که این سرمایه در اندیشه و تلاش دانشمندان ما ریشه دارد.

دکتر محمدرضا ظفرقندی | وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

“

حمله به مراکز علمی، تحقیقاتی و فناورانه مصداق جنایت جنگی است و آسیب به زیرساخت‌های علمی، تلاشی برای توقف جریان تولید علم در کشور به شمار می‌رود. با وجود این اقدامات، مسیر تولید علم در ایران متوقف نخواهد شد و جامعه علمی کشور با قدرت به مسیر پیشرفت علمی ادامه می‌دهد.

دکتر حسین افشین | معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور

“

ارزش و اعتبار انستیتو پاستور فراتر از مناسبات سیاسی و جنگ‌های منطقه‌ای است؛ چرا که هدف غایی آن بهبود و ارتقای کیفیت زندگی انسان‌هاست. واکسن‌های حیاتی تولید شده در این مرکز تاکنون جان میلیون‌ها کودک و انسان بی‌گناه را نجات داده و نقش آن در کنترل و پیشگیری از بیماری‌های واگیردار و همه‌گیر، عاملی حیاتی در جلوگیری از نشر بیماری در منطقه و جهان بوده است.

دکتر عباسعلی مطلبی | رئیس سازمان نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران

“

این مجموعه زیرساخت‌های علمی و درمانی کشورمان محسوب می‌شود و بیش از یک قرن در عرصه تحقیقات علمی سابقه دارد. انستیتو پاستور در راستای ارتقاء سلامت جامعه و تولید و ساخت واکسن راه‌اندازی شد و در این زمینه در جهان شناخته شده است. مقامات آمریکایی بدانند علم، دانش و تکنولوژی با بمباران از بین نمی‌رود.

دکتر حسینعلی شهریاری | رییس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی

“

ضمن یادآوری خدمات بیش از ۱۰۰ ساله انستیتو پاستور ایران به نظام سلامت، این موسسه را قطب زیست فناوری پزشکی و دارویی کشور دانست و بر لزوم توجه به جایگاه منحصر به فرد این انستیتو در نظام سلامت تاکید کرد.

دکتر قانعی | دبیر ستاد توسعه زیست فناوری

“

بیش از یک قرن، انستیتو پاستور ایران، این نهاد دیرپای کهنسال، چراغی پایدار بر فراز گلدسته سلامت ایران زمین بوده است. بی‌گمان، پس از هجوم آتش و آوار، باز هم استوار خواهد ایستاد تا بنمایاند که این خاکستران، آغازی دوباره است برای طلوعی پرشکوه از ایمنی و زندگی در این دیار کهن.

دکتر بیگلری | مدیرکل همکاری‌های بین الملل وزارت بهداشت

“

با بیان جایگاه راهبردی انستیتو پاستور ایران، هرگونه اقدام علیه این موسسه را غیر اخلاقی و غیرانسانی دانست. وی گفت این موسسه بعنوان بخشی از یک شبکه معتبر جهانی، نقش کلیدی در پاسخ و مهار بیماری‌های عفونی نظیر هاری، حصبه و طاعون در طول تاریخ داشته است. این موسسه بازوی اصلی حاکمیت در کنترل بیماری‌های عفونی است که منافع آن در برگیرنده کل جامع بشریت است. در دوران کرونا، نقش بی بدیل انستیتو پاستور ایران در توسعه شبکه‌های تشخیص آزمایشگاهی و در حوزه تولید واکسن، نشان دهنده پیشرو بودن این نهاد ملی در زمینه خدمات سلامت است.

دکتر قباد مرادی | رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

“

حمله به انستیتو پاستور ایران که نماد دیرینه بهداشت و سلامتی ایرانیان است، اوج سیوعیت دشمنان برای ریشه‌کنی ایران و ایرانیان را نشان داده است.

دکتر محمد رئیس‌زاده | رئیس کل سازمان پزشکی کشور

“

در نامه‌ای به دبیرکل و شورای امنیت نوشت: حمله به انستیتو پاستور ایران جنایت جنگی است. آمریکا مسئولیت کامل پیامدهای این تهدیدها را بر عهده دارد و با توجه به قصور شورای امنیت، ایران جز اعمال حق دفاع مشروع وفق ماده ۵۱ منشور ملل متحد گزینه‌ای ندارد و اقدامات لازم را برای حفظ حاکمیت و امنیت خود به‌کار خواهد گرفت.

دکتر امیرسعیدایروانی | سفیر ایران در سازمان ملل

“

این واقعه را «تجاوز به ستون صدساله بهداشت جهانی» و حمله‌ای مستقیم به امنیت بهداشت بین‌المللی خواند.

دکتر حسین کرمانپور | سخنگوی وزارت بهداشت

بازتاب های بین المللی تخریب و آسیب به

انستیتو پاستور ایران

بیانیه شبکه بین‌المللی پاستور

شبکه بین‌المللی پاستور در بیانیه‌ای که در تاریخ ۲۱ فروردین ماه منتشر شده، آورده است:

شبکه پاستور نگرانی خود را در مورد خسارات گزارش شده به انستیتو پاستور ایران ابراز می‌کند و از تأثیر رویدادهای اخیر بر یک مؤسسه بزرگ بهداشت عمومی و علمی ابراز تأسف می‌کند. گزارش‌های علمی بین‌المللی، از جمله مقاله اخیر منتشر شده در مجله ساینس، اثرات تشدید خصوصیت‌ها بر دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی در ایران، از جمله تأثیرات آن بر زیرساخت‌های دانشگاهی و بهداشت عمومی را برجسته کرده است.

انستیتو پاستور ایران که در سال ۱۳۹۹ تأسیس شد، عضو قدیمی شبکه پاستور است. این مؤسسه از طریق آزمایشگاه‌های مرجع ملی، مراکز همکار سازمان بهداشت جهانی، پایش بیماری‌ها، بانک‌های زیستی و تولید اقلام ضروری، به بهداشت عمومی ملی، منطقه‌ای و جهانی کمک می‌کند.

خسارت یا اختلال در چنین زیرساخت‌هایی ممکن است عواقبی فراتر از مرزهای ملی داشته باشد. هنگامی که مؤسسات بهداشت عمومی و سیستم‌های پایشی تحت تأثیر قرار می‌گیرند، ظرفیت تشخیص طغیان بیماری‌ها می‌تواند کاهش یابد، عملکردهای اساسی بهداشت عمومی ممکن است مختل شود و آمادگی برای تهدیدات عفونی نوپدید ممکن است تضعیف شود. این چالش‌ها مستقیماً با ملاحظات گسترده‌تر امنیت بهداشت منطقه‌ای و جهانی مرتبط هستند.

حفاظت از مؤسسات بهداشتی و علمی به طور گسترده برای حفظ کارکردهای اساسی بهداشت عمومی، به ویژه در مواقع بحرانی، مهم شناخته شده است. حفظ تداوم چنین مؤسساتی نه تنها از سیستم‌های بهداشتی ملی، بلکه از تلاش‌های جمعی برای پیشگیری و پاسخ به تهدیدات بهداشتی فرامرزی نیز پشتیبانی می‌کند.

شبکه پاستور توجه روزافزون بین‌المللی به حفاظت از مؤسسات بهداشتی و علمی را مورد توجه قرار می‌دهد و از تلاش‌های کارکنان انستیتو پاستور ایران برای حفظ کارکردهای اساسی تشخیصی و بهداشت عمومی در شرایط چالش‌برانگیز تقدیر می‌کند. شبکه پاستور حمایت خود را از همکاران خود در انستیتو پاستور ایران ابراز می‌کند و تعهد خود را به تداوم کارکردهای حیاتی بهداشت عمومی، همکاری علمی و حفاظت از مؤسسات بهداشتی و تحقیقاتی در سراسر جهان مجدداً تأیید می‌کند.

بیانیه دکتر تدروس آدهانوم گبریسوس دبیرکل سازمان جهانی بهداشت

گزارش‌های متعددی از حملات به مراکز بهداشتی و درمانی در پایتخت ایران، تهران، منتشر شده است. انستیتو پاستور ایران دچار خسارات انستیتو شده است. دو بخش از این مؤسسه نیز به‌عنوان مراکز همکار با سازمان جهانی بهداشت فعالیت داشته‌اند. صلح، بهترین درمان است.

بیانیه ماریو موریرا رئیس شبکه بین‌المللی پاستور

خسارت گزارش شده به انستیتو پاستور ایران عمیقاً نگران‌کننده است. این مؤسسه نقش مهمی در حمایت از سلامت جمعیت در ایران و منطقه ایفا می‌کند. هنگامی که چنین ظرفیت‌هایی مختل می‌شوند، تشخیص، پایش و پاسخ به تهدیدات جاری و نوپدید ممکن است تحت تأثیر قرار گیرد و پیامدهای بالقوه‌ای برای امنیت بهداشتی فراتر از مرزهای ملی داشته باشد.

بیانیه دکتر حنان بلخی

مدیر منطقه خاورمیانه شرقی سازمان بهداشت جهانی

عمیقاً نگران حمله به مراکز ارائه دهنده خدمات بهداشتی ایران نظیر عوامل موثر بر بیمارستان‌ها و امکانات مهم بهداشتی نظیر انستیتو پاستور با قدمت ۱۰۵ ساله در ایران و مرکز علمی و تحقیقاتی و همچنان مرکز همکار سازمان جهانی بهداشت هستیم. این تنها آسیب به زیرساخت‌ها نیست بلکه از بین رفتن سیستم‌های بهداشتی، ظرفیت علمی و تداوم مراقبت است. مراکز ارائه دهنده مراقبت‌های بهداشتی باید در تمام زمان‌ها در راستای قانون بشردوستانه بین‌المللی محافظت شوند و مورد اصابت قرار نگیرند.

بیانیه دفاتر مرتبط با حوزه سلامت سازمان ملل متحد در تهران

دفاتر نمایندگی برنامه توسعه سازمان ملل متحد (UNDP)، صندوق کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) و سازمان جهانی بهداشت (WHO) مستقر در ایران، در نامه‌ای مشترک خطاب به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مراتب تأثر و نگرانی عمیق خود را نسبت به آسیب‌ها و تخریب‌های وارد شده به انستیتو پاستور ایران در پی حملات هوایی اخیر اعلام کردند. در این نامه، با تأکید بر جایگاه انستیتو پاستور ایران به‌عنوان یکی از ارکان اصلی نظام سلامت کشور در حوزه توسعه واکسن، کنترل بیماری‌ها و پژوهش‌های حیاتی، هرگونه اختلال در عملکرد این مؤسسه، تهدیدی جدی برای استمرار خدمات ضروری سلامت در سطح ملی توصیف شده است. این نهادهای بین‌المللی، ضمن یادآوری همکاری‌های چند دهه‌ای خود با نظام سلامت ایران، بر ضرورت حفاظت از مراکز بهداشتی و درمانی و صیانت از کارکنان حوزه سلامت بر اساس حقوق بین‌الملل بشردوستانه تأکید کرده و آمادگی خود را برای حمایت از وزارت بهداشت جمهوری اسلامی ایران و کمک به تداوم ارائه خدمات اساسی سلامت در این مقطع اعلام کرده‌اند.

مصاحبه ریچارد استون سردبیر مجله علمی ساینس

ریچارد استون، خبرنگار ارشد بین‌المللی مجله علمی ساینس (Science) در سرمقاله این مجله با اشاره به آسیب‌های گسترده دشمنان آمریکایی صهیونی به زیرساخت‌های علمی و بهداشتی کشورمان در جنگ اخیر، حمله به انستیتو پاستور ایران را بزرگترین فاجعه علمی این جنگ دانست. در این مقاله آمده است که انستیتو پاستور ایران در سال ۱۹۲۰ توسط مؤسسه پاستور پاریس و پس از همه‌گیری آنفلوآنزای اسپانیایی تأسیس شد و بعدها به دولت ایران واگذار شد. این مرکز نقش مهمی در پایش بیماری‌ها و تولید واکسن‌هایی مانند هیپاتیت B، سرخک و کووید-۱۹ داشته است.

پیام صنم نراقی نواده عبدالحسین میرزا فرمانفرمایان

صنم نراقی، نواده عبدالحسین میرزا فرمانفرما (واقف زمین انستیتو)، با اشاره به پیشینه خانوادگی و اهدای این زمین برای توسعه بهداشت عمومی، تأکید کرد که هدف این حملات نه یک حکومت، بلکه نابودی گذشته، حال و آینده ایران به عنوان یک ملت است.

گای ورنه رئیس انستیتو پاستورهای کامرون و بانگ

انستیتو پاستور ایران در سال ۱۹۲۰ تأسیس شد. این مؤسسه یک مرکز پیشرو است که در زمینه توسعه واکسن، تولیدات بیوفارماسیوتیک و تولید کیت‌های تشخیصی فعالیت می‌کند. همچنین آزمایشگاه‌های مرجع ملی برای مدیریت بیماری‌های عفونی را اداره می‌کند و برنامه‌های آموزش دکتری پیشرفته ارائه می‌دهد. پیامدهای رفاهی ناشی از این موسسات بسیار عمیق بوده است. واکسن‌های تولید شده در این شبکه علیه بیماری‌های عفونی، مرگ و میر را کاهش داده، بازارهای کار را تثبیت کرده و امید به زندگی را افزایش داده‌اند و جمعیت‌های سالم‌تر، هزینه‌های درمان پایین‌تر و افزایش بهره‌وری داشته‌اند. نرخ بازگشت اجتماعی چنین سرمایه‌گذاری‌هایی احتمالاً بسیار بیشتر از هزینه‌های مالی آنها بوده است. از منظر اقتصاد رفاه، مدل پاستور اهمیت مؤسسات دانشی حمایت شده توسط دولت را در ارتقای سلامت نشان می‌دهد. کنترل بیماری‌های عفونی یک کالای عمومی است که مؤسسات خصوصی به دلیل عدم قطعیت بازده‌ها و اینکه معمولاً به صورت جمعی و نه فردی تحقق می‌یابند، در آمادگی برای اپیدمی‌ها سرمایه‌گذاری کمتری می‌کنند. بنابراین، مؤسسات پاستور به عنوان تأمین‌کنندگان کالاهای عمومی عمل می‌کنند: آنها با تولید واکسن‌ها، تشخیص‌ها و سیستم‌های پایش که به نفع کل جمعیت‌هاست، به افزایش امید به زندگی کمک کرده‌اند. علاوه بر این، این مؤسسات به کاهش نابرابری جهانی کمک می‌کنند. با قرار دادن ظرفیت علمی پیشرفته در کشورهای با درآمد پایین و متوسط، شبکه پاستور تخصصی را که در غیر این صورت در کشورهای با درآمد بالا متمرکز می‌ماند، غیرمتمرکز کرده است. این گسترش دانش دارای پیامدهای رفاهی بلندمدت است: سیستم‌های بهداشت ملی را تقویت می‌کند، سرمایه انسانی را ایجاد می‌کند و وابستگی به واردات را کاهش می‌دهد. جنگ می‌تواند همکاری‌های علمی را مختل کند و زیرساخت‌ها را آسیب بزند. جنگ ممکن است توجه‌ها را جلب کند، اما رفاه در آزمایشگاه‌ها ساخته می‌شود. تاریخ مؤسسات پاستور نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری در علم، هنگامی که در طول تنش‌های ژئوپلیتیکی پایدار باشد، یکی از بالاترین بازده‌های اجتماعی را تولید می‌کند. در یک دنیای تکه‌تکه‌شده، حفظ و تقویت چنین موسساتی تنها یک انتخاب فنی نیست؛ یک ضرورت اقتصادی و اخلاقی است.

پیشینه و سابقه فعالیت‌های

انستیتو پاستور ایران

اعضای انستیتو پاستور ایران در آغاز تأسیس، سال ۱۲۹۹

انستیتو پاستور ایران موسسه‌ای تحقیقاتی، تولیدی و آموزشی است که با هدف تامین بهداشت و سلامت جامعه در سال ۱۲۹۹ تأسیس شد. در آن زمان ضرورت تأسیس موسسه‌ای علمی که بتواند در زمینه‌های واگیر فعالیت داشته و قادر به تولید برخی از واکسن‌ها باشد احساس می‌شد بر این اساس در تاریخ ۳۰ مهرماه ۱۲۹۸ مذاکرات لازم بین هیات‌های ایرانی و فرانسوی در انستیتو پاستور پاریس صورت گرفت و در تاریخ ۲۹ دی ۱۲۹۸ قرارداد همکاری بین دو کشور به امضا رسید. با اعزام دکتر منار، به عنوان اولین رییس فرانسوی انستیتو پاستور ایران، در سال ۱۲۹۹ فعالیت رسمی این موسسه آغاز شد.

در زمانی که کشور درگیر اپیدمی‌های واگیر و قحطی و خشکسالی بود و تعداد آزمایشگاه‌ها خیلی محدود و فعالیت‌های آن‌ها احتیاجات کشور را برآورده نمی‌کرد، تعداد متخصصان کشور بسیار محدود بود و

وزارت بهداشت هنوز در کشور شکل نگرفته بود، حل بیشتر مشکلات بهداشتی کشور، که در حوزه مسئولیت اداره کل صحنه مملکتی بود از طریق انستیتو پاستور ایران انجام می‌شد. انستیتو پاستور ایران در طول تاریخ پرافتخار خود، با تولید انواع واکسن و کیت‌های تشخیصی، و با دارا بودن آزمایشگاه‌های تخصصی تشخیصی و انجام تحقیقات بر اساس نیازهای واقعی جامعه، پیشرو در کنترل بیماری‌هایی نظیر آبله، وبا، طاعون، حصبه، تب‌های راجعه، هاری، سل، هیپاتیت، تب‌های خونریزی دهنده ویروسی و کووید-۱۹ و پیشگام در پایش بیماری‌های نوپدید و بازپدید بوده است. این انستیتو همچنین با تربیت متخصصان و پژوهشگران در حوزه‌های علوم پایه، بهداشت عمومی، تشخیص بیماری‌های عفونی و واکسن، نقشی مهم در ارتقای دانش و مهارت تلاشگران عرصه سلامت در این حوزه‌ها داشته است. فعالیت‌های انستیتو پاستور ایران در طول بیش از صد سال فعالیت، هم به لحاظ کمی و هم از نظر کیفی، رو به گسترش بوده است.

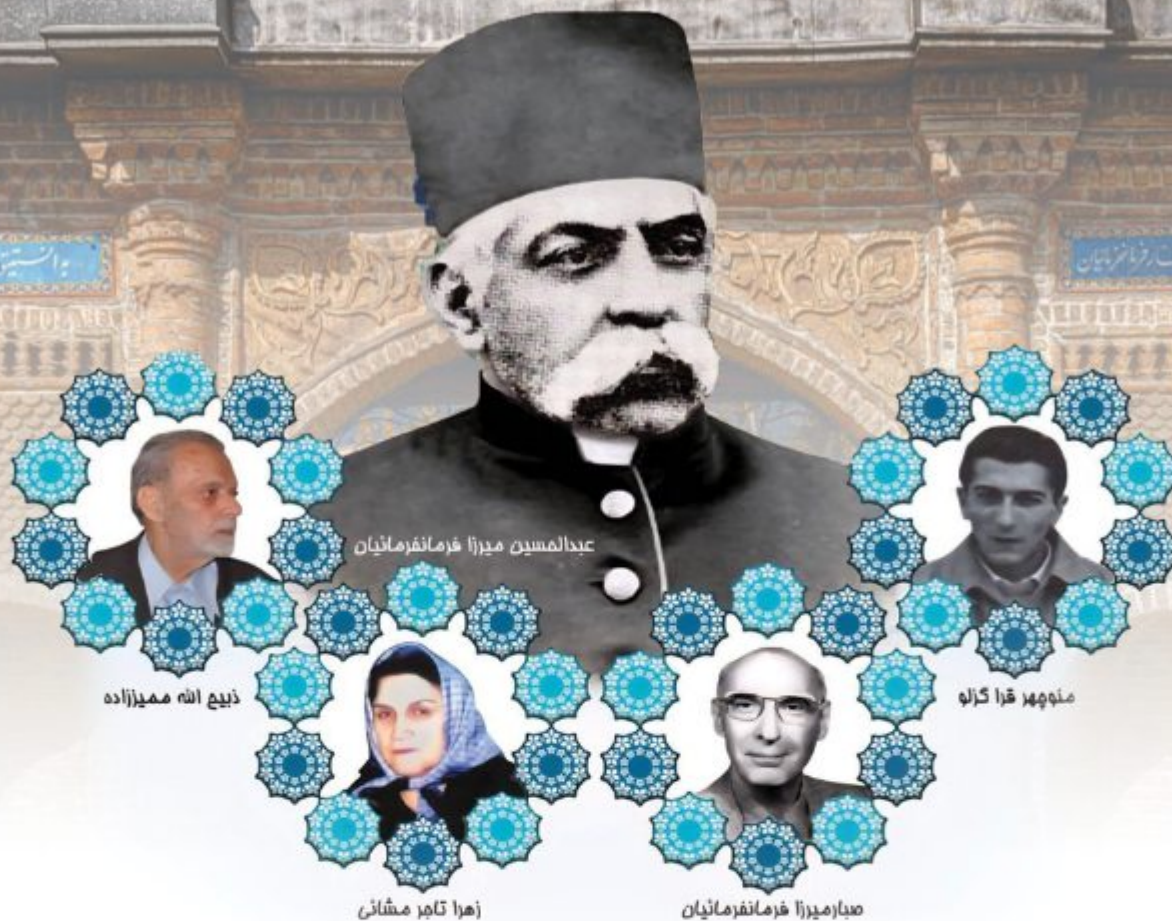
تاریخچه وقف پاستور

با توجه به جایگاه وقف در فرهنگ اسلامی و توجه عمیق مردم مسلمان کشورمان به این موضوع، از دیرباز شاهد نمونه‌های ارزشمند زیادی از عمل به این سنت گرانقدر در ایران بوده و هستیم. یکی از مراکز مهم کشور که خیرین زیادی در آن به امر وقف روی آورده‌اند، انستیتو پاستور ایران است. مساله‌ای که در این رابطه حائز اهمیت است این است که بنیان‌گذاری این موسسه بر وقف و امور خیریه بوده و این مقوله در این موسسه طی سالیان متمادی استمرار داشته است.

انستیتو پاستور ایران به شرح زیر از نعمت وقف برخوردار بوده است:

- ۱- قسمتی از زمین محل فعلی ساختمان اصلی انستیتو پاستور ایران در تهران که در حملات اخیر مورد آسیب واقع شده است، در سال ۱۳۰۳ توسط مرحوم عبدالحسین میرزا فرمانفرمائی وقف گردید.
- ۲- پایگاه تجربیش انستیتو که در سال ۱۳۸۵ به دست مرحوم دکتر صبار میرزا فرمانفرمائی به متراژ ۴۲۲۷ مترمربع وقف گردید.
- ۳- پایگاه آمل انستیتو در سال ۱۳۷۶ توسط آقای نوید به متراژ ۲۲۵۰۷ متر مربع وقف گردید. زمینی به متراژ ۱۳۱۲ مترمربع هم در آمل توسط سرکار خانم تاجر مشاعی در سال ۱۳۷۴ وقف گردید.
- ۴- پایگاه تحقیقاتی بیماری‌های نوپدید و بازپدید انستیتو در منطقه اکنلو کبودرآهنگ همدان در سال ۱۳۳۲ توسط منوچهر قراگزلو به متراژ ۳۵۷۶ متر مربع وقف گردید.

۵- مرکز نوآوری و فناوری انستیتو در حوالی خیابان خالد اسلامبولی در تهران به مترای حدود ۳۰۰ مترمربع در سال ۱۳۸۹ توسط آقای ذبیح الله ممیززاده وقف گردید. در مقاطع زمانی مختلف، خیرین دیگری نیز با کمک به این موسسه در استمرار این حرکت خیر مشارکت داشته اند که در دوران کرونا این مشارکت و همراهی، تجلی خاصی یافته بود. انستیتو پاستور ایران مثال خوبی از یک موسسه موقوفه در حوزه بهداشت است که در طول دوره فعالیت، با ایفای نقش در پیشگیری و کنترل بیماری ها و با تولید واکسن های موثر و انجام پژوهش های کاربردی و کارآمد، باقیات صالحات خوبی برای واقفین و خیرین این موسسه به ارمغان گذاشته است. اطلاع یافتن از فواید و عواید عام المنفعه انستیتو پاستور ایران، انگیزه ای برای استمرار این سنت حسنه در انستیتو پاستور ایران بوده است.

شبکه پاستور

انستیتو پاستور ایران، دهمین انستیتو پاستور از نظر قدمت تأسیس در شبکه پاستور می‌باشد. اولین انستیتو پاستور در سال ۱۸۸۷ در پاریس تأسیس شد. هدف لویی پاستور و همکارانش از تأسیس انستیتو پاستور، ایجاد بیش‌ترین توانمندی‌سازی بر پایه‌ی یافته‌های علمی در سراسر دنیا علیه بیماری‌های واگیردار بوده است. بر همین اساس، پژوهشگران انستیتو پاستور با هدف شناسایی و کنترل اپیدمی بیماری‌های واگیردار به سراسر دنیا سفر می‌کردند. این مؤسسه بنام بنیان‌گذار و نخستین رئیس آن، «لوئی پاستور» نام‌گذاری شده است.

شبکه پاستور با عضویت ۳۲ مؤسسه در سراسر جهان، بیش از یک قرن در خط مقدم مبارزه با بیماری‌های عفونی قرارداد. این شبکه براساس رسالتی مشترک فعالیت می‌کند. به‌طورکلی، فعالیت‌های اعضای این شبکه در تحقیقات، بهداشت عمومی، همکاری ملی و بین‌المللی و تعامل با صنعت و جامعه می‌باشد.

انستیتو پاستور ایران در حال حاضر عضو شبکه منطقه‌ای آسیا، اقیانوسیه متشکل از کشورهای چین، کره جنوبی، هنگ‌کنگ، ویتنام، کامبوج، کالدونیا و لائوس می‌باشد. عضویت در این شبکه فرصتی برای انستیتو پاستور ایران بود تا فعالیت‌های تحقیقاتی و آموزشی مشترک خود را منسجم‌تر از قبل پیش ببرد.

فعالیت‌های ماندگار

انستیتو پاستور ایران در طول دوره خدمت خود، پایه‌گذار مؤسسات علمی - بهداشتی و اقدامات مؤثر زیادی بوده است که مهم‌ترین آن‌ها عبارتند از:

کنترل بیماری‌های عفونی در ایران

انستیتو پاستور ایران در طول بیش از صد سال خدمت خود با ایجاد گروه‌های تحقیقاتی مختلف ضمن انجام تحقیقات مرتبط در کنترل بیماری‌های عفونی مختلف نظیر طاعون، هاری، وبا، حصبه، هیپاتیت و کووید-۱۹، گام‌های بزرگی در پیشگیری و کنترل بیماری‌های عفونی در ایران برداشته است.

کنترل بیماری‌های عفونی در سایر کشورها

کارشناسان و محققان طاعون انستیتو پاستور ایران تحقیقات و فعالیت‌های خود را در کشورهای مختلفی مانند ترکیه، سوریه، عراق، یمن، هند، اندونزی، تایلند، برزیل، برمه، زئیر و تانزانیا انجام دادند و همچنین به آموزش و انتقال تجربیات خود به کشورهای مختلف پرداختند.

تولید و صادرات واکسن

انستیتو پاستور ایران یکی از ارکان تولید واکسیناسیون انسانی در ایران بوده است و واکسن‌های تولیدی کووید-۱۹ (پاستوکووک)، ب.ث.ژ، آبله، وبا، حصبه و هپاتیت ب تولیدی این موسسه در ارتقای سطح بهداشت و ایمنی مردم نقش مهمی ایفا کرده است.

اجرای برنامه واکسیناسیون همگانی ب.ث.ژ براساس واکسن تولیدی انستیتو پاستور ایران از سال ۱۳۲۶ در کشور.

واکسن‌های تولیدی آبله در انستیتو پاستور ایران، کشورهای عراق، افغانستان و مصر را هم تحت پوشش خود قرارداد. واکسن وبا تولیدی انستیتو پاستور ایران نیز به کشورهای فرانسه، پاکستان، افغانستان، ترکیه، عربستان سعودی و اتیوپی صادر شده است. ۲۳۸ میلیون کودک از ۲۲ کشور جهان، تحت نظارت صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل متحد (یونسف)، از واکسن ب.ث.ژ ساخت ایران استفاده کردند.

در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۴، واکسن‌های هپاتیت ب و ب.ث.ژ تولیدی انستیتو پاستور ایران به کشور ونزوئلا صادر شد و برنامه‌ریزی برای صادرات به سایر کشورها نیز در دست اقدام می‌باشد.

ضد عفونی کردن آب شهر تهران

تا قبل از سال ۱۳۳۰ از قنات به عنوان منبع آب آشامیدنی استفاده می‌شد و این امر، سبب انتقال بیماری‌هایی نظیر حصبه و وبا از طریق آب آشامیدنی می‌شد. انستیتو پاستور ایران، آب های معدنی چشمه‌های اطراف تهران را در بخش شیمی خود تجزیه کرد و به وسیله یک سازمان ملی که از جانب شهرداری حمایت می‌شد، افزودن کلر را به آب صاف قنات‌ها متداول کرد و این آب‌ها را در بشکه‌های فلزی شیردار بزرگی که روی یک گاری اسبی قرار داشت به شهر رساند و بدین وسیله ضد عفونی کردن آب شهر تهران توسط انستیتو پاستور ایران سرآغازی برای کاهش بیماری های گوارشی ناشی از مصرف آب در تهران شد.

راه اندازی واحد انتقال خون در ایران

با ملی شدن صنعت نفت و کمبود ارز خارجی، واردات بسیاری از محصولات از جمله سرم‌های بسیار ضروری در بیمارستان‌ها از خارج از کشور، مختل شد. از سال ۱۳۲۹ ساخت سرم‌های تزریقی در انستیتو پاستور ایران آغاز شد. سازمان انتقال خون ایران بعداً بر پایه اقدامات اولیه و فعالیت های انستیتو پاستور ایران شکل گرفت.

تأسیس دهکده جذامی‌ها

انستیتو پاستور ایران در دهه‌ی ۵۰ میلادی با کمک انستیتوهای تحقیقاتی فرانسه، آمریکا و روسیه، مراکزی جهت پذیرش و درمان بیماران مبتلا به جذام در مشهد، تبریز و تهران راه‌اندازی کرد.

شعب انستیتو پاستور ایران

انستیتو پاستور ایران دارای ۵ شعبه در کشور می‌باشد. ساختمان اصلی در تهران، خیابان پاستور واقع شده است و در عین حال، شعبه دیگری در منطقه شمیرانات برای انجام خدمات واکسیناسیون دارد. مجتمع تولیدی تحقیقاتی انستیتو پاستور ایران در کیلومتر ۲۵ اتوبان تهران-کرج واقع شده است. دو شعبه انستیتو پاستور ایران نیز در همدان (پایگاه تحقیقاتی بیماری‌های نوپدید و بازپدید، اکنلو) و شهر آمل واقع شده است. مجتمع تولیدی تحقیقاتی انستیتو پاستور ایران در زمینی به وسعت بالغ بر ۱۸ هکتار بنا شده است و دارای خطوط متعدد تولید و همچنین دارای گواهی GMP و دارای تأسیسات پشتیبان مشابه کارخانه تولیدی پیشرفته کشور می‌باشد.

وضعیت فعلی تحقیقات

همزمان با پیشرفت تکنولوژیهای نوین، انستیتو پاستور ایران همواره به عنوان محلی برای انتقال فناوری های نوین به کشور عمل کرده است که نمونه بارز آن ایجاد قطب بیوتکنولوژی پزشکی و دارویی و متعاقب آن توسعه صنایع دارویی در کشور بوده است. از اوایل دهه ۷۰ با شروع دوره آموزشی فراورده‌های بیولوژیک در انستیتو پاستور ایران، گام‌های مؤثری در خصوص راه اندازی مهندسی ژنتیک و پروتئین‌های نوترکیب در این موسسه انجام شد و انستیتو پاستور ایران نقش مهمی را در توسعه دانش بیوتکنولوژی و تولید واکسن و داروهای مورد نیاز کشور ایفا نمود. این انستیتو در حال حاضر دارای سه مجله علمی (که به زبان انگلیسی چاپ می‌شود) و ۴ بیوبانک اصلی (بانک میکروبی، بانک سلولی، بانک قارچی و بانک ناقلین) می‌باشد.

توانمندی‌های حوزه تحقیقات

- انستیتو پاستور ایران با تمرکز بر تحقیقات پایه و کاربردی در زمینه تشخیص و کنترل بیماری‌ها، توسعه واکسن‌ها و داروهای نوین، و بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته مانند بیوتکنولوژی و نانوبیوتکنولوژی، نقش کلیدی در ارتقای سلامت عمومی و خودکفایی دارویی کشور ایفا می‌کند. علاوه بر این، تعامل گسترده با مراکز علمی بین‌المللی و اجرای پروژه‌های مشترک پژوهشی باعث انتقال دانش و نوآوری به داخل کشور شده و زمینه‌ساز توسعه پایدار علمی و ارتقای جایگاه ایران در سطح جهانی می‌گردد.
- در حال حاضر سیاست تحقیقاتی ای که توسط انستیتو پاستور ایران پیگیری می‌شود، انجام تحقیقات پایه و کاربردی در زمینه تشخیص و ارائه روش‌های کنترل بیماری‌های مختلف با تمرکز بر بیماری‌های عفونی و بیماری‌های عفونی نوپدید و بازپدید، انجام تحقیقات در مورد ساخت محصولات بیولوژیک و آزمایشگاهی، انجام تحقیقات در زمینه علوم پایه پزشکی و انجام پروژه‌های تحقیقاتی و آموزشی مشترک با مراکز مشابه در داخل و خارج از ایران می‌باشد.
- انستیتو پاستور ایران دارای ۱۲۵ عضو هیئت علمی پژوهشی می‌باشد.
- این انستیتو یکی از قطب‌های پژوهشی کشور، مخصوصاً در حوزه بیوتکنولوژی و بیماری‌های عفونی محسوب می‌شود. هر عضو هیات علمی انستیتو پاستور ایران در هر سال حدود ۴ مقاله منتشر می‌کند که از این نظر رتبه برتر را در میان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور دارد.
- سالانه بیش از ۵۰۰ مقاله پژوهشی با کیفیت توسط محققان این انستیتو به چاپ می‌رساند. همچنین ۱۰٪ از مقالات منتشر شده در مجلات ۱۰٪ برتر SJR قرار دارند که نشان‌دهنده سطح کیفی مقالات است. تحقیقات این مرکز در زمینه پژوهش و توسعه داروهای جدید، مبارزه با مقاومت آنتی‌بیوتیکی، تحقیق در خصوص تشخیص زودرس، درمان هدفمند و پیشگیری از سرطان‌ها، توسعه واکسن‌ها، استفاده از ابزارهای نوین همچون هوش مصنوعی پیشگیری و کنترل پاندمی‌های آینده، متمرکز شده است.
- انستیتو پاستور در زمینه همکاری‌های علمی بین‌المللی در چاپ مقالات خود کارنامه برجسته‌ای دارد، به طوری که حدود ۲۲٪ از مقالات منتشر شده این انستیتو با همکاری بین‌المللی تهیه شده است. بیشترین میزان همکاری با کشورهای آمریکا، انگلستان، فرانسه و آلمان بوده است.

گروه‌ها و بخش‌های تحقیقاتی

انستیتو پاستور ایران دارای ۶ گروه تحقیقاتی، و ۲۲ بخش تحقیقاتی می‌باشد. هر بخش دارای ۳ تا ۶ آزمایشگاه تخصصی مرتبط می‌باشد.

بخش‌های تحقیقاتی	گروه تحقیقاتی
<ul style="list-style-type: none"> • انگل شناسی پزشکی • قارچ شناسی • ایمونولوژی • مالاریا و ناقلین • ایمونوترابی و تحقیقات واکسن نیشمانیا 	انگل شناسی، قارچ شناسی و ایمونولوژی
<ul style="list-style-type: none"> • باکتری شناسی • سل و تحقیقات ریوی • بیولوژی مولکولی باکتری‌ها 	باکتری شناسی
<ul style="list-style-type: none"> • تحقیقات بالینی • اپیدمیولوژی و آمار زیستی • فیزیولوژی و فارماکولوژی 	تحقیقات بالینی، اپیدمیولوژی و آمار زیستی
<ul style="list-style-type: none"> • زیست فناوری پزشکی • بانک سلولی • نانو بیوتکنولوژی 	فناوری‌های نوین
<ul style="list-style-type: none"> • بیوشیمی • پزشکی مولکولی • ژنتیک سرطان 	ژنتیک و متابولیسم
<ul style="list-style-type: none"> • آبروویروس‌ها و تب‌های خونریزی دهنده و پروسی • آنفلوآنزا و ویروس‌های تنفسی شایع • هپاتیت، ایدز و ویروس‌های منتقله از خون • ویروس شناسی مولکولی • هاری 	ویروس شناسی

● این مرکز علاوه بر گروه‌های و بخش‌های تحقیقاتی فوق، دارای مراکز تحقیقاتی بیوتکنولوژی، میکروبیولوژی و بیماری‌های نوپدید و بازپدید می‌باشد.

توانمندی‌های حوزه خدمات تخصصی سلامت

یکی از رسالت‌های انستیتو پاستور ایران از بدو تاسیس ارائه خدمات بهداشتی به جامعه بوده است و در این راستا مدیریت خدمات تخصصی سلامت این موسسه دارای ظرفیت ویژه‌ای در کشور بوده و در حوزه‌های زیر فعالیت دارد:

الف- ارائه خدمات منحصر به فرد تشخیص آزمایشگاهی به وزارت بهداشت، که اکثراً این آزمایشگاه‌ها نه تنها در کشور بلکه در منطقه نیز منحصر به فرد می‌باشند. این مجموعه آزمایشگاهی علاوه بر ارائه خدمات تشخیصی در ایجاد شبکه‌های آزمایشگاهی بهداشتی نظیر شبکه آزمایشگاهی کووید-۱۹، آبله میمونی (M Pox)، تب خونریزی دهنده کریمه-کنگو، دنگی/چیکونگونیا و لپتوسپیروز نقش ایفا کرده است. این مجموعه آزمایشگاهی عبارتند از:

- آزمایشگاه مرجع کشوری آربوویروس‌ها و تب‌های خونریزی دهنده ویروسی
- آزمایشگاه مرجع کشوری اشرشیا کلی
- آزمایشگاه مرجع کشوری بیوشیمی
- آزمایشگاه مرجع کشوری پروتئین شیمی
- آزمایشگاه مرجع کشوری تشخیص پیش از تولد
- آزمایشگاه مرجع کشوری تشخیص مولکولی مالاریا
- آزمایشگاه مرجع کشوری سیاه سرفه و دیفتری
- آزمایشگاه مرجع کشوری طاعون، تولارمی و تب کیو
- آزمایشگاه مرجع کشوری کووید-۱۹
- آزمایشگاه مرجع کشوری هاری
- آزمایشگاه همکار مرجع کشوری آنفلوانزا
- آزمایشگاه همکار مرجع کشوری هیپاتیت و ایدز
- آزمایشگاه بهداشتی انگل شناسی
- آزمایشگاه بهداشتی سل و تحقیقات ریوی
- آزمایشگاه بهداشتی قارچ شناسی

ب- همکاری با سازمان جهانی بهداشت: انستیتو پاستور ایران با دارای بودن ۲ مرکز همکار سازمان جهانی بهداشت هاری و بیماری‌های منتقل‌شونده از طریق ناقلین زمینه‌ساز تعاملات بین‌المللی و مشارکت در سطح جهانی می‌باشد.

ج- خدمات واکسن و ایمن‌سازی: واحدهای واکسیناسیون این انستیتو در حوزه ارائه خدمات واکسیناسیون طیف وسیعی از واکسن‌ها به جامعه و خدمات مشاوره و تزریق ایمونوگلوبولین‌های خاص (مثل ایمونوگلوبولین هاری) فعالیت می‌نمایند.

د- مشارکت در مدیریت طغیان بیماری‌های عفونی: یکی از ظرفیت‌های منحصر به فرد انستیتو پاستور ایران تیم پاسخ سریع بیماری‌های عفونی است که در دهه ۸۰ شمسی ایجاد گردید. این تیم با بهره‌گیری از متخصصین مختلف در حوزه بیماری‌های عفونی در رصد، پایش، تشخیص و کنترل طغیان بیماری‌های عفونی به ویژه بیماری‌های نوپدید فعالیت دارد. راه‌اندازی اولین آزمایشگاه کووید-۱۹ و آبله میمونی بلافاصله پس از انتشار این عوامل ویروسی در جهان نتیجه اقدامات این تیم در انستیتو پاستور بوده است.

توانمندی‌های انستیتو در حوزه فناوری سلامت

با عنایت به تحولات جهان و با موضوعیت یافتن بحث فناوری در کنار موضوع پژوهش و آموزش در سازمانها، همچنین سابقه انستیتو پاستور ایران به عنوان یک سازمان فناور و لزوم همپایی آن با شبکه انستیتو پاستورهای جهان، ایجاد حوزه تخصصی برای موضوعات فناورانه در دستور کار انستیتو قرار گرفت و "مدیریت فناوری" در سال ۱۳۹۳، تأسیس گردید.

مهمترین هدف حوزه مدیریت فناوری، توانمندسازی سازمان در حوزه فناوری است. این مدیریت دارای دو اداره "تجاری‌سازی و ارتباط با صنعت" و "توسعه فناوری" می‌باشد. تصویب و اجرای بالغ بر هشتاد طرح فناورانه، کمک به ثبت بیش از دویست و پنجاه اختراع (پتنت) از فناوران انستیتو در نهادهای داخلی و خارجی، برگزاری دهها کارگاه و دوره آموزشی تخصصی، ایفای نقش در سازمانهای مختلف فناور ملی و بین‌المللی، همچنین ایفای نقش به عنوان یکی از مراجع داوری ثبت اختراعات در کشور، از جمله دستاوردهای این مدیریت بوده است.

توانمندی‌های مدیریت فناوری انستیتو پاستور ایران چارچوبی کامل برای حمایت، هدایت، و توسعه زیست‌بوم فناوری و نوآوری در انستیتو پاستور ایران فراهم می‌آورند و نقش کلیدی در ارتقای پژوهش‌های کاربردی و تبدیل آنها به محصولات فناورانه دارند.

توانمندی‌های انستیتو در حوزه آموزشی

انستیتو پاستور ایران در مقطع دکتری تخصصی رشته‌های زیست‌فناوری دارویی، زیست‌فناوری پزشکی، زیست‌پزشکی سامانه‌ای، باکتری‌شناسی پزشکی و دکترای تخصصی پژوهش محور به آموزش دانشجویان و پژوهشگران مرتبط می‌پردازد. انجام پایان‌نامه مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری دانشجویان سایر دانشگاه‌ها تحت نظارت اعضای هیات علمی انستیتو پاستور ایران به انجام می‌رسد و در این زمینه ارتباط فراوانی با سایر مراکز دانشگاهی کشور در انستیتو پاستور ایران وجود دارد. همچنین این موسسه در حال برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه مدت ملی و بین‌المللی می‌باشد. در این زمینه انستیتو پاستور ایران به اعتبار ماهیت ذاتی علمی و تحقیقاتی خود سالیانه میزبان ده‌ها نشست علمی و کارگاه آموزشی در سطح ملی و بین‌المللی می‌باشد. از سوی دیگر برگزاری دوره‌های کارآموزی دانشجویان دانشگاه‌های کشور در بخش‌های تحقیقاتی و تولیدی انستیتو پاستور ایران و برگزاری دوره‌های بازدید دانشجویان دانشگاه‌ها از بخش‌های تحقیقاتی و تولیدی از دیگر فعالیت‌های این انستیتو می‌باشد.

فعالیت‌های تولیدی

فعالیت‌های تولیدی انستیتو پاستور ایران بطور متمرکز در مجتمع تولیدی تحقیقاتی انستیتو پاستور ایران به مساحت ۱۸ هکتار در ۸ زیرساخت تولیدی فعال واقع در کیلومتر ۲۵ اتوبان کرج صورت می‌پذیرد. فعالیت‌های تولیدی اصلی فعلی انستیتو پاستور ایران شامل تولید واکسن‌های هیپاتیت ب، نوترکیب، ب.ث.ژ، کرونا (پاستوکوک)، و هاری دامی، تولید مایع غلیظ اینتراوژیکال ب.ث.ژ (پاستوسیس)، تولید انواع محلول تزریقی با حجم کم، تولید حیوانات آزمایشگاهی مختلف، ساخت محیط‌های کشت سلولی و میکروبی، تولید انواع آنتی‌ژن تست ویدال و آنتی‌ژن رایب و کیت تشخیص ویبریو کلرا، تولید آب خالص و آب تزریقی، فرمولاسیون محصولات نوترکیب، و واکسن‌ها به صورت مایع و لیوفیلیزه تحت شرایط آسپتیک است.

تولید و تامین کل نیاز کشور به واکسن تعهدی هیپاتیت ب در زیر ساخت تولیدی نوترکیب مخمري و تولید و تامین کل نیاز کشور به واکسن ب.ث.ژ لیوفیلیزه و فراورده ضد سرطان پاستوسیس در زیر ساخت تولیدی فراورده‌های ب.ث.ژ مطابق استانداردهای مربوطه انجام می‌شود.

خط تولید
واکسن هیپاتیت ب

خط تولید
فراورده‌های ب.ث.ژ

زیر ساخت تولید محلول‌های تزریقی (۷ محصول) مورد نیاز سیستم بیمارستانی کشور جهت تامین بخشی از نیاز کشور از دیگر واحدهای فعال و خدمت رسان مجتمع می‌باشد. از دیگر بخش‌های مجتمع، بخش علوم حیوانات آزمایشگاهی می‌باشد که حیوانات مورد نیاز را در جهت استفاده در آزمونهای حیوانی مورد نیاز مراکز پژوهشی و دانشگاهی کشور تامین می‌نماید. تولید انواع کیت‌های تشخیصی وبا سروتیپ‌های اینابا و آگاو و پلی‌والانت و انواع کیت‌های تشخیصی حصبه و سالمونلا و ... در زیر ساخت آنتی‌ژن‌های باکتریایی انجام می‌شود.

ساخت آنتی‌ژن‌های باکتریایی

تولید و تامین بخشی از نیاز کشور به واکسن‌های دامی و برنامه ریزی جهت نیل به خودکفایی در حال انجام می‌باشد. در سال‌های اخیر زیر ساخت نوترکیب سلولهای جانوری جهت تولید واکسن کووید ۱۹ نیز راه اندازی شده است.

راهبری پروژه‌های توسعه‌ای و بهبود و کسب گواهی استانداردهای ایزو مرتبط در سالیان اخیر به عنوان یک اولویت در انستیتو پاستور ایران دنبال شده است.

این مجتمع افتخار دارد در زمانهای اضطرار مانند همه‌گیری کرونا، محصول واکسن کووید-۱۹ (پاستوکوک و پاستوکوک پلاس) و محیط کشت انتقال ویروس را در کوتاه‌ترین زمان ممکن و پس از صحت‌گذاری و اطمینان از صحت و کارایی به نظام سلامت کشور عرضه نموده است. تولید و تحویل بیش از ۱۶ میلیون دوز واکسن کووید در سال ۱۴۰۱، خود مؤید نقش بی‌بدیل این انستیتو در رسالت خدمت به بهداشت جامعه می‌باشد.

فعالیت‌های کیفی در حوزه تولید

مجموعه کیفیت مجتمع تولیدی انستیتو پاستور ایران مشتمل بر سه بخش اصلی کنترل کیفیت، تضمین کیفیت و رگولاتوری می‌باشد.

بخش کنترل کیفیت: این بخش شامل ۹ آزمایشگاه تخصصی در زمینه‌های پذیرش نمونه، آب و مواد اولیه، شیمی-فیزیک، کروماتوگرافی، سنجش زیستی، میکروب شناسی و پایش محیطی، بیولوژی سلولی، بیولوژی مولکولی و آزمون‌های حیوانی می‌باشد. کلیه آزمون‌های لازم بر اساس فارماکوپه‌های بین‌المللی بر روی آب، اقلام بسته‌بندی، مواد اولیه، مواد حد واسط و محصولات نهایی انجام می‌شود. علاوه بر آزمون‌های روتین، آزمون‌های پایداری، پایش آب و سیستم‌های بحرانی، معتبرسازی روش‌های آزمون و همچنین ارائه خدمات تخصصی به کلیه شرکت‌های دارویی، دانش بنیان و دانشگاه‌ها انجام می‌گردد. این بخش دارای گواهینامه ISO17025 می‌باشد.

بخش تضمین کیفیت: این بخش شامل ۴ واحد بازرسی، ترخیص، مستندسازی، معتبرسازی می‌باشد که فعالیت‌هایی نظیر بازرسی‌های سیستماتیک از کلیه بخش‌های تولیدی و کیفی مجتمع، بازرسی‌های حین خروج محصول و بسته‌بندی، ارزیابی تأمین‌کنندگان و شرکت‌های پخش، ترخیص مواد اولیه و بسته‌بندی و محصولات نهایی، معتبرسازی فرآیندها، مדיافیل، احراز کیفیت سیستم‌های پشتیبان (آب‌سازها و هواسازها)، ارزیابی کلیه دستگاه‌های بحرانی تولید و کیفیت، و تهیه مستندات (CTD, SMF, QM, BPR, BAR, SOP) انجام می‌گردد. مسئولیت پاسخ‌دهی به بازرسی‌های GMP و بازرسی‌های سازمان غذا و دارو با همکاری و نظارت مسئولین فنی به عهده این بخش می‌باشد.

بخش رگولاتوری: این بخش پل ارتباطی بین مجتمع با مراجع قانونی از جمله وزارت بهداشت، سازمان غذا و دارو و نهادهای بین‌المللی است. ثبت مدارک لازم جهت دریافت مجوز محصولات دارویی، پیگیری مراحل صدور پروانه ساخت، توزیع، واردات و صادرات از سازمان غذا و دارو، اطمینان از انطباق تمام فعالیت‌ها مانند برچسب‌گذاری‌ها، بسته‌بندی و تبلیغات محصولات با الزامات قانونی، به روز نگه داشتن دانش در مورد تغییرات قوانین دارویی داخلی و بین‌المللی، گردآوری داده‌های بالینی، غیربالینی و اطلاعات کنترل کیفی، پاسخ به سوالات و ایرادهای نهادهای نظارتی، پیگیری بازرسی‌ها، ممیزی‌ها و ارزیابی‌های سازمان‌های ذریبط، ثبت و اعلام هرگونه تغییر در فرمولاسیون، روش ساخت، بسته‌بندی یا برچسب‌گذاری محصولات به سازمان غذا و دارو، بررسی و تأیید متن و محتوای علمی بروشورها پیش از انتشار، دریافت گزارش عوارض جانبی و پایش ایمنی داروها پس از ورود به بازار، برعهده این بخش است.

اهمیت و ویژگی‌ها

- عضویت در شبکه بین‌المللی پاستور
- مرجعیت تشخیصی بیماری‌های مهم عفونی و غیرعفونی ایران
- تولید انحصاری برخی فراورده‌های بیولوژیک نظیر واکسن‌های انسانی، کیت‌های تشخیصی، داروی ضد سرطان (پاستوسیس®) و تأمین کمبودهای محصولات رقابتی مانند داروهای تزریقی و حیوانات آزمایشگاهی
- برنامه‌ریزی جهت گسترش سبد محصولات موجود در جهت تولید واکسن‌های پنوموکوک و هاری انسانی
- انجام تحقیقات کاربردی و مأموریت محور

برنامه‌ها، سیاست‌ها و راهبردهای عملیاتی

- کمک به وزارت بهداشت در تشخیص، پیشگیری و کنترل بیماری‌های واگیر
- مشاوره به کشورهای همسایه در جهت تشخیص، پیشگیری و کنترل بیماری‌های واگیر
- گسترش سبد و افزایش سهم تولید از مقدار واکسن‌های موجود در برنامه ایمنی کشوری
- صادرات واکسن و سایر فراورده‌های بیولوژیک تولیدی به سایر کشورها
- تولید و تحقیق مشترک و حضور مؤثرتر در عرصه بین‌المللی و منطقه‌ای
- گسترش تعاملات بین‌المللی با سایر کشورها
- گسترش ارتباطات علمی با انستیتو پاستورهای عضو شبکه بین‌المللی پاستور

عوامل موفقیت در عرصه بین‌المللی

- نیروی انسانی متخصص و صاحب نظر در قالب کارگروهی
- عضویت در شبکه بین‌المللی انستیتو پاستور
- بهبود مستمر کیفیت محصولات
- رعایت الزامات بین‌المللی و استانداردهای مرتبط
- انجام فعالیت‌های دانش محور

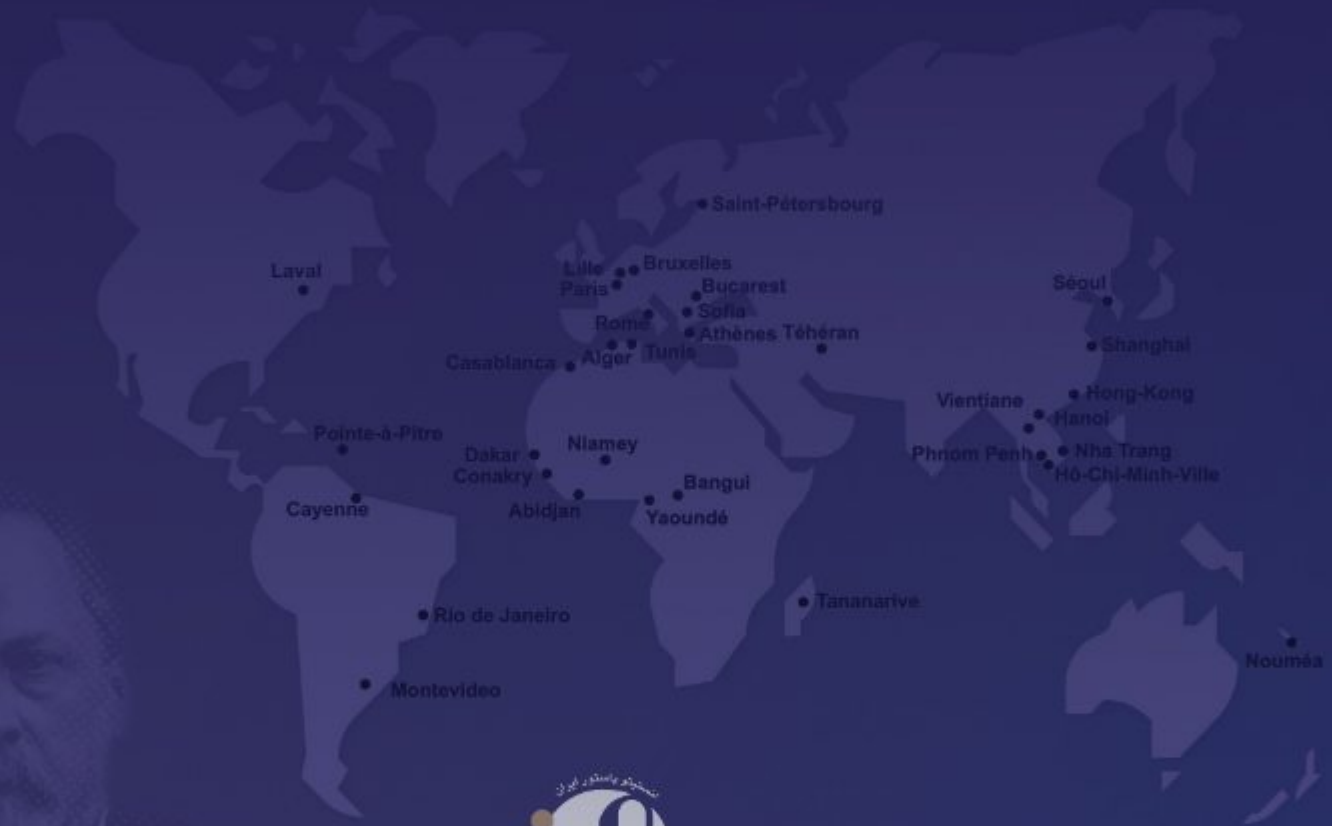
دستاورد های ویژه

- پایش، تشخیص و کنترل بیماری‌های واگیر
- تولید مقالات علمی پیشرو
- تولید واکسن‌های کووید-۱۹ (پاستوکوک و پاستوکوک پلاس)، هپاتیت ب، ب.ث.ژ و هاری دامی
- تولید کیت‌های تشخیصی سالمونلا، تب مالت، وبا و ...
- پرورش انواع حیوانات آزمایشگاهی با رویکرد تست‌های حیوانی پیرو الزامات کیفی و تأمین نیازهای پژوهشی
- تولید داروهای تزریقی نیاز بیمارستانی و فرآورده ضد سرطان (پاستوسیس®)

زمینه‌های تعامل خارجی

- مشاوره به سایر کشورها به منظور کنترل بیماری‌های واگیر
- مرجعیت آزمایشگاه هاری به عنوان مرکز همکار سازمان جهانی بهداشت و بخش اپیدمیولوژی به عنوان مرکز همکار سازمان جهانی بهداشت در حوزه بیماری‌های منتقله از ناقلین
- انتقال تکنولوژی و تولید مشترک واکسن‌های هپاتیت ب و پاستوکوک با همکاری مشترک با کشور کوبا
- صادرات واکسن و سایر فرآورده‌های بیولوژیک به سایر کشورها
- تولید واکسن‌های توسعه‌ای مانند پنوموکوک کونژوگه از طریق تولید مشترک
- انجام طرح‌های تحقیقاتی مشترک کاربردی با سایر کشورها
- امضا تفاهم‌نامه و برنامه‌های مشترک بین‌المللی به منظور توسعه فعالیت های بین‌المللی

اداره كل روابط عمومي و امور بين الملل
بهار ۱۴۰۵

۰۲۱-۶۶۹۵۴۳۲۱
۰۲۱-۶۶۴۶۵۱۳۶

Donation.pasteur@gmail.com
donation@pasteur.ac.ir
info@pasteur.ac.ir